בס"ד. אור לה' סיון, ערב חג השבועות, ה'תשמ"ט*

אנכי הוי' אלקיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים[1], דפסוק זה הוא דיבור הראשון דעשרת הדברות שניתנו במתן תורה בו' סיון[2], לאחרי שהקדימו ישראל נעשה לנשמע [ובאו מלאכי השרת וקשרו לכל אחד מישראל שני כתרים אחד כנגד נעשה ואחד כנגד נשמע[3]] בחמישי בסיון[4]. ומובא בכמה דרושים דרבותינו נשיאינו[5] השאלה הידועה דגדולי ישראל[6], הרי בריאת שמים וארץ הוא פלא גדול יותר מיצי"מ. דביצי"מ, אף שהיו כמה נסים, הרי נוסף לזה שאין זה ביאור מספיק על זה שאומר אשר הוצאתיך מארץ מצרים דוקא, מכיון שגם קודם יצי"מ וכן לאחרי יצי"מ היו כו"כ נסים[7], הנה ענין הנס הוא שינוי מיש ליש, ובריאת שמים וארץ הוא יש מאין. ונוסף לזה שבריאה יש מאין הוא פלא גדול יותר, הנה גם הכח האלקי שבבריאה יש מאין הוא כח נעלה יותר, כידוע[8] שבריאה יש מאין היא רק בכח העצמות שמציאותו מעצמותו. [ויש לומר, דזה שהמציאות דיש הנברא היא מציאות אמיתית[9], הוא מפני שהתהוותו היא מהעצמות, יש האמיתי[10]]. ולמה אומר אשר הוצאתיך מארץ מצרים, דלכאורה הול"ל אשר בראתי שמים וארץ.

ב) **ויש** להוסיף, דזה שלכאורה הול"ל אשר בראתי שמים וארץ, הוא גם לפי שבריאת שמים וארץ ומתן תורה (דאנכי הוי' אלקיך הוא הפתיחה דמ"ת) שייכים זל"ז. דבריאת שמים וארץ מתחדשת בכל רגע ורגע, כתורת הבעש"ט עה"פ[11] לעולם הוי' דברך נצב בשמים (הובא בספר תניא קדישא[12]) שכח האלקי מהוה תמיד את הנברא מאין ליש. ומכיון שבריאה והתהוות יש מאין היא בכח העצמות, מובן, שהבריאה שבכל רגע ורגע היא יש מאין ממש מהעצמות. ועד"ז הוא בתורה[13],

---

*) יצא לאור בשעתו, "מוצחה"ש וש"ק תשמ"ט".

1) יתרו כ, ב. ואתחנן ה, ו.

2) שו"ע אדה"ז או"ח ר"ס תצד.

3) שבת פח, א.

4) פרש"י משפטים כד, ד.

5) ד"ה למען תזכור בס' מאמרי אדהאמ"צ ויקרא ח"א ע' תא ואילך (וראה בהנסמן בהערות שם). ד"ה אנכי ה' אלקיך תרכ"ו (סה"מ תרכ"ו ע' ס). עטר"ת (סה"מ עטר"ת ע' שס ואילך). ד"ה החודש ה"ש"ת פ"ב ואילך (סה"מ ה"ש"ת ע' 20 ואילך). ועוד.

6) ראב"ע עה"פ יתרו שם, ד"ה שאלני ר"י הלוי.

7) כמו שמדייק בד"ה אנכי תרכ"ו בתחלתו.

8) אגה"ק ס"כ (קל, ריש ע"ב). וראה בארוכה סה"מ תש"ז ע' 238 (וראה גם אגה"ק שם), דנוסף לזה שהתהוות היש היא בכח העצמות, הנה גם בהיש עצמו יש דוגמת הענין דמציאותו מעצמותו.

9) ראה בארוכה סה"מ תרכ"ט ע' קמח ובכ"מ, שהעולם הוא מציאות ולא דמיון.

10) וראה ביאוה"ז לאדהאמ"צ בשלח מג, ג.

11) תהלים קיט, פט.

12) שעהיוה"א בתחלתו.

13) ראה סה"מ עטר"ת ע' תלח־ט וסה"מ ה"ש"ת ע' 116 ואילך, דזה שהתורה מתחדשת תמיד היא דוגמת ההתחדשות דמע"ב.

שנתינתה (והמשכתה) היא מהעצמות (אנכי), והמשכתה מהעצמות היא בכל רגע[14] כמ״ש[15] נותן התורה לשון הוה, שלכן ארז״ל[16] בכל יום[17] יהיו בעיניך חדשים, חדשים ממש.

והנה הכח על זה שבכל יום יהיו בעיניך חדשים, ניתן במ״ת. וכידוע[18] בפירוש הכתוב[19] וידבר אלקים את כל הדברים האלה לאמר, שהפירוש דתיבת לאמר בפסוק זה הוא לא לאמר לאחרים (כמו כל לאמר שבמקרא) שהרי (נשמות) כל ישראל היו במעמד הר סיני ושמעו הדברות מהקב״ה עצמו, ופירוש לאמר כאן הוא שבשעת מ״ת ניתן הכח לכאו״א מישראל שבכל הדורות לאמר את כל הדברים האלה (שקאי גם על כל התורה כולה[20]), שלימוד התורה שלו יהי׳ באופן דלאמר, שאומר הדברים שהקב״ה אומר עכשיו, כמו בשעת מתן תורה. שלכן מה להלן באימה וביראה וברתת ובזיע אף כאן כו׳[21]. ועפ״ז מודגש עוד יותר השייכות דענין ההתחדשות למתן תורה, כיון שהכח על זה שיהיו בעיניך חדשים ניתן במתן תורה.

ג) **והנה** ע״פ הידוע שגם שאלה בתורה היא תורה, תורת אמת, מובן, דזה שמובא בכמה דרושים שההתחלה דמ״ת הי׳ צ״ל בבריאת שמים וארץ הוא גם אליבא דאמת. דנוסף לזה שהתחלת כל התורה היא בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ[22], וכן התחלת משנה תורה (להרמב״ם)[23] היא לידע שיש שם מצוי ראשון והוא ממציא כל נמצא וכל הנמצאים כו׳ לא נמצאו אלא מאמיתת המצאו [ולהוסיף, שבההתחלה דמשנה תורה מבואר לא רק ענין הבריאה בכללות (כבהתחלת תושב״כ) אלא גם שכל הנמצאים נמצאו מאמיתת המצאו, היינו שהבריאה היא בכח העצמות יש האמיתי, וכן — שהבריאה היא בכל רגע ורגע כמ״ש בהמשך הענין שם[24] דאם יעלה על הדעת שהוא אינו מצוי אין דבר אחר יכול להמצאות, שהכוונה בזה היא שגם לאחרי שנמצאו הנמצאים — באם לא יהי׳ מצוי (בהם), תיבטל מציאותם. דשני ענינים אלו שבתורת החסידות, שהבריאה היא בכח העצמות ושהבריאה היא בכל רגע, כתבם הרמב״ם בסגנון דהלכה], הנה נוסף לזה — גם בההתחלה דמתן תורה ישנו הענין דבריאת שמים וארץ, אלא שענין זה הוא בהחלק דתושבע״פ דפסוק

---

14) ראה סה״מ עטר״ת שם (וראה גם שם ע׳ תמז), שהתורה ״צריכה להתחדש תמיד מן העצמות״.
15) בברכת התורה.
16) פרש״י יתרו יט, א. עקב יא, יג. תבוא כו, טז. וראה גם המכתב דר״ח סיון שנה זו (נדפס גם בהתוועדויות תשמ״ט ח״ג ע׳ 236. ובכ״מ). וש״נ.
17) ראה סה״מ ה׳ש״ת שם ע׳ 117 בענין המחדש בטובו בכל יום תמיד מע״ב, ד״בכל יום״ הוא לאו דוקא אלא בכל רגע. ולהעיר שכן הוא במרז״ל בכל יום יהיו בעיניך חדשים, שהכוונה היא בכל רגע.
18) תו״א יתרו סז, ב. לקו״ת שה״ש מב, א. ובכ״מ.
19) יתרו כ, א.
20) ראה חגיגה ג, ב ובכמה מדרשי רז״ל — הובאו בלקו״ת במדבר טו, ג.
21) ברכות כב, א.
22) בראשית א, א.
23) הל׳ יסוה״ת פ״א ה״א.
24) שם ה״ב. וראה בה״פירוש״ שם ה״ג.

ראשון דמ״ת[25], הפירוש דתורה שבכתב[26]. וי״ל הביאור בזה, דע״י עסק התורה באופן דיהיו בעיניך חדשים, מגלים גם החידוש בהבריאה[27] שהיא מתחדשת בכל רגע מאין ליש. וע״פ המובא לעיל דתיבת לאמר שבהתחלת מ״ת הוא הנתינת כח על יהיו בעיניך חדשים, שעי״ז מגלים (כנ״ל) החידוש דהבריאה, הרי, שבההתחלה דמ״ת (עוד לפני עשרת הדברות) יש (ברמז עכ״פ) הענין דחידוש הבריאה.

אלא שאעפ״כ ההתחלה דמ״ת בגילוי (בתושב״כ) היא אנכי ה״א אשר הוצאתיך מארץ מצרים, כי הכוונה דבריאת העולם ודמתן תורה היא בשביל ישראל, אַז זיי זאָלן דורכגיין הענין דמצרים מלשון מיצר וגבול ושיהי׳ אצלם היציאה מכל מיצרים וגבולים, הוצאתיך מארץ מצרים, ואפילו מבית עבדים, שיהיו מושללים מעבדות לבו״ד ואיזו שהיא, כי לי בני ישראל עבדים[28], לי לעצמות ומהות, ושטרי קודם[29]. ויש לקשר זה עם הענין שמתן תורה הי׳ לאחרי שהקדימו ישראל נעשה לנשמע[30], דהגם שהגילוי דמתן תורה הי׳ מצד למעלה, ואני המתחיל[31], הי׳ צריך להיות תחלה הקדמת נעשה לנשמע, הביטול לבעל הרצון, ועי״ז דוקא ניתנה התורה ונמשכה מהעצמות. כולל גם הנתינת כח שהי׳ במ״ת (״לאמר״, כנ״ל) שבכל יום יהיו בעיניך חדשים.

ד) **והימים** האלה נזכרים ונעשים[32], שבכל שנה ושנה חוזרים ונמשכים אותם הענינים כמו שהיו בפעם הראשונה, ויתירה מזו, שבכל שנה הם בדרגא נעלית יותר, דמעלין בקודש[33]. וכיון שכל הענינים תלויים במעשינו ועבודתינו[34], לכן, בכל שנה צריך להוסיף ולהעלות בקודש גם בההכנות למתן תורה, הוספה בהענין דויחן לשון יחיד כאיש אחד בלב אחד שהי׳ בר״ח סיון[35], וכן בההכנות שהיו לאחרי ר״ח סיון (שמיד אחר ר״ח התחיל משה להתעסק עמהם בענין קבלת התורה[36]),

---

25) ועד״ז הוא לאידך, דזה ש״לא הי׳ צריך להתחיל את התורה אלא מהחודש הזה לכם״ (פרש״י ר״פ בראשית), ענין יציאת מצרים — הכוונה בזה היא, שהתורה מתחלת בהחודש הזה לכם, אלא שענין זה הוא בתושבע״פ דהתחלת התורה.

26) דתורה בפירושה ניתנה (הקדמת הרמב״ם לספר היד בתחלתה).

27) דכיון שכל הענינים שבעולם נמשכים מענינם בתורה (זח״ב קסא, סע״א ואילך) — לכן, ע״י גילוי הענין בתורה, נתגלה גם הענין בעולם, שמשתלשל ממנו.

28) בהר כה, נה.

29) פרש״י שם.

30) ראה אוה״ת במדבר ע׳ קסד, שע״י שהקדימו נעשה לנשמע ״עוררו למעלה בחי׳ גילוי רעד״ר כו׳ גרמו ענין מ״ת״.

31) תנחומא וארא טו. שמו״ר פי״ב, ג. ועוד.

32) אסתר ט, כח. וראה רמ״ז בס׳ תיקון שובבי״ם, הובא ונתבאר בס׳ לב דוד להחיד״א פכ״ט.

33) ברכות כח, א. וש״נ.

34) לשון אדה״ז בתניא רפל״ז.

35) יתרו יט, ב ובפרש״י.

36) שו״ע אדה״ז סוף הל׳ פסח (סו״ס תצד). וע״פ מ״ש בפנים יומתק מה שמאריך בשו״ע שם בפרטי הענינים שהיו בהימים שלפני מ״ת — אף שענינו דהשו״ע הוא הלכות ופסקי דינים וטעמיהם — כי גם זה הוא הלכה, שבכל יום (בכל שנה) צריכה להיות העבודה בהענין שהי׳ ביום זה בפעם הראשונה. [אלא שעפ״ז צע״ק שאינו מביא שם הענין דהקדמת נעשה לנשמע].

ועאכו״כ בההכנה דהקדמת נעשה לנשמע, שהיא ההכנה העיקרית למתן תורה כמובן גם מזה שהכנה זו דהקדמת נעשה לנשמע היא בחמישי בסיון שהוא הערב של ששי בסיון שבו ניתנה התורה. והוא, שבמשך היום יתבוננו בהענין דהקדמת נעשה לנשמע, התבוננות המתאימה שמביאה לידי פועל, שבכל ענין דעבודת ה׳, צריך לכל לראש לקיימו בפועל (נעשה), ולאחרי זה להבין את הענין בחב״ד שלו (נשמע). ואף שיום זה (חמישי בסיון) הוא ערב יו״ט שישנם בו כמה טרדות דהכנות צרכי החג, הרי ידועה תורת כ״ק מו״ח אדמו״ר[37] שבחג השבועות ועד״ז בערב (ומעין) חגה״ש אין שליטה (כ״כ) להצד שכנגד, ולכן הוא זמן המוכשר לעשות הכל לטובת לימוד התורה והעבודה כו׳.

ומובן בפשטות, דנוסף להכנות הנ״ל ששייכים להימים שלפני חגה״ש, מתחיל מר״ח סיון, צריך להיות ובמכ״ש השתדלות מיוחדת בנוגע להענינים השייכים לחגה״ש עצמו, מתחיל מההשתדלות שכאו״א מישראל, אנשים נשים וטף, יהיו בבית הכנסת בעת קריאת עשרת הדברות, וכמדובר כמה פעמים[38], דזה שבכל שנה בחגה״ש ניתנה התורה מחדש ע״ד כמו שהי׳ בפעם הראשונה מתגלה בעיקר בהקריאה דעשרת הדברות, כמאמר רז״ל[39] אמר הקב״ה לישראל בני היו קורין את הפרשה הזאת בכל שנה ואני מעלה עליכם כאילו אתם עומדין לפני הר סיני ומקבלין את התורה, שלכן צריך לשמוע פרשה זו באימה וביראה וכו׳ כאילו עומדים לפני הר סיני, וזהו גם מהטעמים על גודל ההשתדלות שכל בני ישראל, גם הקטני קטנים(ות) יהיו בבית הכנסת בעת קריאת עשרת הדברות, כמדובר כמה פעמים בארוכה [ולהוסיף, שההשתדלות שהטף יהיו בביהכ״נ בעת קריאת עשה״ד שייך גם לההכנה דבנינו עורבים אותנו[40], שי״ל שכולל גם הפירוש דעורבים מלשון תערובת שכל ישראל מעורבים זה בזה, ועורבים מלשון עריבות ומתיקות שכל ישראל ערבים ומתוקים זה לזה[41]]. ועד״ז החלטות טובות להוסיף בלימוד התורה, נגלה דתורה ופנימיות התורה, ועד שיפוצו מעינותיך חוצה, כולל גם ההשתדלות לארגן כינוסי תורה באסרו חג השבועות זמן מתן תורתנו או בימים הסמוכים לזה[42]. וכאמור לעיל, שבכל שנה צריך להוסיף בכל ענינים אלו ביתר שאת וביתר עוז, הן בנוגע לההכנות השייכים להימים שלפני זמן מתן תורתנו, והן בנוגע להחלטות טובות (וההשתדלות) בנוגע להענינים השייכים לזמן מתן תורתנו והימים שלאחריו.

וכאמור לעיל, שבכל שנה צריך להוסיף בההכנות למ״ת ובפרט בההכנה דהקדמת נעשה לנשמע (בערב חג השבועות), ועי״ז גם הענין דמתן תורה וקבלת

---

37) ״היום יום״ ג׳ וד׳ סיון.
38) לקו״ש חכ״ג ע׳ 250 ואילך.
39) פסיקתא דר״כ (הובא ברוקח סרצ״ו) עה״פ בחודש השלישי.
40) שהש״ר פ״א, ד.
41) ראה ס׳ השיחות תש״א ע׳ 144. אגרות קודש אדמו״ר מהוריי״צ ח״א ע׳ שפד. ע׳ תפא.
42) ראה גם שיחת ש״פ אחרי שנה זו (תשמ״ט) ס״ט ואילך (התוועדויות תשמ״ט ח״ג ע׳ 68 ואילך). וראה גם שם ע׳ 72 ואילך (בקשר לעריכת כינוסי תורה בהמשך לחגה״פ).

התורה בחג השבועות הוא בדרגא נעלית יותר, ועד באין ערוך. ועד שבכל שנה, כל ענינים אלו (מ״ת וקבלת התורה, וכן ההכנות לזה) הם חדשים ממש. ובפרט בשנה זו (תשמ״ט), ערב שנת תש״נ שי״ל — רמז ר״ת תהא שנת נסים (וגם בשנה זו, ערב תש״נ, טועמים כבר מהנסים בתש״נ[43]), צריכה להיות ההכנה ביתר שאת וביתר עוז. וע״י ההוספה מדי שנה בשנה בההכנות למתן תורה, מיתוסף גם בהענין דמתן תורה, ועד להוספה שבאין ערוך ובאופן של חידוש. דהגם שהענין דמתן תורה, ובאופן של חידוש, הוא במשך כל ימי השנה (כנ״ל ס״ב), הרי עיקר הענין דמתן תורה (באופן חדש לגמרי) הוא בחגה״ש זמן מתן תורתנו.

ה) **והנה,** כמו שבמתן תורה בפעם הראשונה נעשה תוקף בקיום העולם כמאמר חז״ל[44] עה״פ[45] ארץ יראה ושקטה, שעד יום הששי בסיון ארץ יראה, וביום הששי בסיון, כשישראל קיבלו את התורה, שקטה, עד״ז הוא בכל שנה ושנה, שע״י ההוספה במתן תורה ובקבלת התורה נעשית הוספה בהתוקף דקיום העולם. וע״ד משנת״ל (ס״ג) שע״י עסק התורה באופן דיהיו בעיניך חדשים מגלים גם החידוש שישנו בהעולם, שהוא מתחדש בכל רגע מאין ליש בכח העצמות. דיש לומר שענין זה [גילוי כח האלקי שמהוה את העולם מאין ליש] הוא אמיתית הענין דשקטה. ועפ״ז יש להוסיף, דזה שבכל שנה צריך להוסיף בההכנות למתן תורה וקבלת התורה, נכלל בזה גם הוספה בג׳ העמודים שעליהם העולם עומד, תורה עבודה וגמ״ח[46]. ובפרט בצדקה, דנוסף לזה שהוא אחד העמודים דהעולם, הוא (גם) כללות כל התורה, כמבואר בתו״א ד״ה בחודש השלישי[47]. ולכן נוסף על הסיום (כנהוג) בעשיית כל אחד ואחת לשליח במצות צדקה — צריך להיות בערב חג השבועות, ערב זמן מתן תורתנו, הוספה מיוחדת בנתינת הצדקה, ועד שנתינת הצדקה ביום זה תהי׳ באופן של פתיחה חדשה, דע״י פתיחה זו נעשה גם הוספה בההשפעה מידו הפתוחה (המלאה הפתוחה הקדושה והרחבה[48]) בנוגע לכל הענינים, ובפרט בהענין דמתן תורה, מתחיל מהדיבור הראשון אנכי גו׳ אשר הוצאתיך מארץ מצרים, שיוצאים מכל המיצרים וגבולים, ונעשים חד עם אנכי נותן התורה.

וענין זה (דיציאה ממיצרים וגבולים) בא בהנשמה כמו שהיא מלובשת בגוף, לאורך ימים ושנים טובות, גוף בריא ונשמה בריאה. וע״י לימוד גליא דתורה (הגוף

---

43) ראה שו״ע אדה״ז או״ח סו״ס רנ.

44) שבת פח, א.

45) תהלים עו, ט.

46) אבות פ״א מ״ב.

להעיר מהמבואר בד״ה צאינה וראינה עזר״ת (ע׳ רכה) וד״ה בשעה שהקדימו תשי״ב (תורת מנחם — התוועדויות ח״ה ס״ע 228 ואילך), דנוסף לשני הכתרים שכנגד נעשה וכנגד נשמע — יש גם כתר שלישי כנגד שהקדימו נעשה לנשמע. ושם, שזהו״ע ג׳ העטרות שבויק״ר פ׳ קדושים (פכ״ד, ח), שנים נתן בראש בניו [כתר שכנגד נעשה וכתר שכנגד נשמע] ואחד נטל לעצמו [הכתר דהקדמת נעשה לנשמע]. וע״פ הידוע (סה״מ עטר״ת ע׳ שפז, שצה. ובכ״מ) שג׳ העטרות שבויק״ר שם הם ג׳ הקוין דתורה עבודה וגמ״ח — מובן, שג׳ קוין אלו שייכים לחמישי בסיון (שאז הקדימו נעשה לנשמע ונמשכו כל הג׳ כתרים).

47) סז, ג.

48) ברכה השלישית דברכת המזון.

דתורה[49]) ופנימיות התורה (נשמתא דאורייתא[49]) ששניהם הם תורה אחת, נעשים גם הגוף והנשמה של האדם הלומד מציאות אחת, מציאות שהיא חד עם אנכי, נותן התורה.

וע״י שמכריזים על ענינים אלו בבית גדול, בית שמגדלין בו תורה[50] ובית שמגדלין בו תפלה[51], דתפלה הוא בקשת כל צרכיו, הן צרכיו הרוחניים והן צרכיו הגשמיים, הנה עי״ז ניתוסף עוד יותר בכל הנ״ל, שהקב״ה עוזר לקיים את כל ההחלטות (שהם גם בקשה ותפלה) דההכנות למתן תורה, וגם ממלא הבקשות בנוגע להמשכה דמ״ת [ובפרט שנמצאים בבית שמגדלין בו תורה], שהמשכת התורה תהי׳ בשלימות ובאופן חדש לגמרי כנ״ל, ועד לתורה חדשה מאתי תצא[52] בגאולה האמיתית והשלימה ע״י משיח צדקנו. ולהוסיף, דענין מתן תורה הוא — נתינת התורה למטה בארץ, ובאופן שלא בשמים היא[53]. וכמחז״ל[54] שהקב״ה אומר למלאכי השרת אני ואתם נלך אצל ב״ד של מטה כו׳.

ועפ״ז כשישראל למטה פוסקים פס״ד ע״פ תורה שהגיע כבר זמן הגאולה (כי כלו כל הקצין[55] וישראל כבר עשו תשובה[56]) — כן יקום ותיכף ומיד באה הגאולה.

ו) **ולהוסיף** שחג השבועות שייך למשה רבינו[57], דמשה[58] קיבל תורה מסיני ומסרה וכו׳ עד לאנשי כנסת הגדולה שהם אמרו העמידו תלמידים הרבה, שבזה (תלמידים הרבה) נכלל כל אחד מישראל, אנשים נשים וטף. [ויש לומר דפירוש העמידו תלמידים הרבה הוא גם שכל אחד מהתלמידים (היינו כל א׳ מישראל) נעשה עמוד, שעל ידו מתקיימים כל ג׳ העמודים שעליהם העולם עומד].

וחג השבועות שייך לדוד המלך ולהבעש״ט[57] שיום ההילולא שלהם הוא בחגה״ש. ומכיון שהענין דחידוש הבריאה הוא פירוש הבעש״ט על הפסוק לעולם ה׳

---

49) זח״ג קנב, א.

50) דע״י שמגדלין בו תורה שנקראת בשם בית, גם הבית (כפשוטו) נעשה בית גדול. דזהו גם מהטעמים שהקיום דבית בישראל הוא* כשהבית קשור עם תורה.

51) מגילה כז, א.

52) ישעי׳ נא, ד. ויק״ר פי״ג, ג.

53) שלכן אין משגיחין בבת קול (ב״מ נט, ב), דענין זה נתחדש במ״ת. ולהעיר משבת פט, א ״תורה היכן היא כו׳ נתתי׳ לארץ״, שלכאורה, מכיון שתורה היא דבר רוחני, הרי ע״י נתינתה לארץ אין הכרח (לכאורה) שתנטל מהשמים ואפשר להיות כמדליק מנר לנר. וע״פ הנ״ל מובן, כי נתינת התורה לארץ היתה באופן ש(בנוגע לפס״ד) ניטלה מן השמים. וע״ד וכמארז״ל ״אמר להם הקב״ה לישראל, לשעבר הי׳ בידי כו׳ מכאן ואילך הרי מסורה בידכם כו׳״ (שמו״ר פט״ו, ב).

54) דב״ר פ״ב, יד. וראה שמו״ר שבהערה הקודמת.

55) סנהדרין צז, ב.

56) כפס״ד כ״ק מו״ח אדמו״ר שאנחה של יהודי היא תשובה גדולה (״היום יום״ ג׳ תמוז. אגרות קודש שלו ח״ג ס״ע תקנא. סה״מ תרפ״ז ע׳ ד).

57) ע״ד השייכות דחגה״ש למשה רבינו, לדוד המלך ולהבעש״ט — ראה בארוכה לקו״ש ח״ח ע׳ 21 ואילך. ע׳ 249 ואילך. ועוד.

58) אבות רפ״א.

---

*) להעיר מהל׳ ת״ת לאדה״ז פ״ד ה״ח (מסנהדרין צב, א) כל בית כו׳.

דברך נצב בשמים, פסוק בתהלים שנאמר ע״י דוד נעים זמירות ישראל, לכן, ימי חגה״ש הם מסוגלים ביחוד ללימוד והפצת התורה באופן דהעמידו תלמידים הרבה, ושהלימוד וההפצה בכל יום, ועאכו״כ בכל שנה, יהיו באופן דמעלין בקודש ועד באופן של חידוש, שע״י החידוש בתורה נתגלה (כנ״ל) החידוש דהבריאה, שכל הנבראים מתחדשים מאין ליש בכל רגע.

ועד״ז הוא לאידך, שע״י לימוד והפצת הענין דחידוש הבריאה בכל רגע, שהוא מהענינים העיקריים דתורת החסידות, עי״ז מקרבים וממהרים את הגאולה העתידה, שאז יהי׳ אמיתית החידוש בתורה, תורה חדשה מאתי תצא. ויש לומר, דזהו גם הקשר דהתחלת התורה עם ההתחלה דמתן תורה, דהתחלת התורה הוא בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ, ומזה באים לוידבר אלקים את כל הדברים גו׳ להתחלה דמ״ת אנכי ה״א אשר הוצאתיך מארץ מצרים שבזה נכלל גם גאולה העתידה דכימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות[59]. ועד״ז הוא במשנה תורה (להרמב״ם) שההתחלה היא שיש שם מצוי ראשון והוא ממציא כל נמצא וכל הנמצאים משמים וארץ ומה שביניהם לא נמצאו אלא מאמתת המצאו [די״ל שמשמים וארץ ומה שביניהם הוא ע״ד את השמים ואת הארץ, את השמים לרבות צבא השמים ואת הארץ לרבות צבא הארץ[60]], ומזה באים להסיום דמשנה תורה — ענין הגאולה, ועד להסיום והחותם דמשנה תורה[61] — כי מלאה הארץ דיעה את הוי׳ כמים לים מכסים[62].

ז) **וע״י** מעשינו ועבודתינו, ובפרט בהכנות למתן תורה וקבלת התורה, ובפרט לאחרי שסיימו כבר ספירת העומר ובירורו כל המדות מחסד שבחסד עד מלכות שבמלכות, דספירת העומר היא הכנה למתן תורה שמתחלת באנכי גו׳ אשר הוצאתיך מארץ מצרים (ענין הגאולה), ובפרט שבהמשך לספה״ע אומרים עלינו לשבח כו׳ עד להסיום והי׳ הוי׳ למלך על כל הארץ ביום ההוא יהי׳ הוי׳ אחד ושמו אחד[63], [דענין והי׳ הוי׳ למלך על כל הארץ שייך לספירת המלכות ובפרט מלכות שבמלכות], ולאחרי זה אומרים אך צדיקים יודו לשמך ישבו ישרים את פניך[64], וכל זה הכריזו בצבור במקום שמגדלין בו תורה ומגדלין בו תפלה, הרי בודאי שמיד תבוא הגאולה, ותהי׳ השלימות דמלכות — מלכות בית דוד, וגם מלכותו של משה[65] וכן דהבעש״ט ודכל הנשיאים שלאחריו, ודמאן מלכי רבנן[66], וכל זה יהי׳ מיד, דלא עיכבן אפילו כהרף עין[67], ומתוך שמחה וטוב לבב, ולמטה מעשרה טפחים, ותיכף ומיד ממש.

---

59) מיכה ז, טו.
60) ראה פרש״י עה״פ בראשית א, יד.
61) סוף הל׳ מלכים.
62) ישעי׳ יא, ט.
63) זכרי׳ יד, ט.
64) תהלים קמ, יד.
65) ויהי בישורון מלך זה משה (מדרש תהלים בתחלתו. שמו״ר פמ״ח, ד. הובא ברמב״ן ברכה לג, ה).
66) ראה גיטין סב, א. נדרים כ, ב.
67) מכילתא ופרש״י בא יב, מא.